# TARYBOS REKOMENDACIJA

## 2011 m. liepos 12 d.

## dėl Austrijos 2011 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl atnaujintos 2011–2014 m. Austrijos stabilumo programos

(2011/C 210/03)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo [1], ypač į jo 5 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują darbo vietų kūrimo ir augimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonomikos politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas.

(2) 2010 m. liepos 13 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių [2], kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonomikos ir užimtumo politiką.

(3) 2011 m. sausio 12 d. Komisija patvirtino pirmąją metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas naujas ekonomikos valdymo ES ciklas ir pirmas *ex ante* bei integruoto politikos koordinavimo Europos semestras, numatytas strategijoje „Europa 2020“.

(4) 2011 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino fiskalinio konsolidavimo ir struktūrinių reformų prioritetus (atsižvelgdama į 2011 m. vasario 15 d. ir kovo 7 d. Tarybos išvadas ir Komisijos metinę augimo apžvalgą). Ji pabrėžė, kad pirmenybę reikia teikti patikimų biudžetų ir fiskalinio tvarumo atkūrimui, nedarbo mažinimui reformuojant darbo rinką ir naujoms ekonomikos augimo skatinimo priemonėms. Ji paprašė, kad valstybės narės šiuos prioritetus įgyvendintų konkrečiomis priemonėmis ir jas įtrauktų į savo stabilumo ar konvergencijos programas ir į nacionalines reformų programas.

(5) 2011 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Taryba taip pat paragino valstybes nares, prisijungusias prie pakto „Euro plius“, laiku pranešti apie savo įsipareigojimus, kad juos būtų galima įtraukti į stabilumo arba konvergencijos programas ir nacionalines reformų programas.

(6) 2011 m. balandžio 27 d. Austrija pateikė 2011 m. atnaujintą 2011–2014 m. stabilumo programą ir 2011 m. gegužės 2 d. – 2011 m. nacionalinę reformų programą. Siekiant atsižvelgti į abiejų programų sąsają, jos vertintos vienu metu.

(7) Prieš prasidedant krizei Austrijos ekonomika buvo tvirta – nebuvo jokio didelio disbalanso ar iškraipymų. Nepaisant to, dėl finansų ir ekonomikos krizės jos ekonomika patyrė giliausią nuosmukį per pastaruosius dešimtmečius. 2009 m. realusis BVP sumažėjo beveik 4 %. Dėl krizės užimtumo lygis 2009 m. sumažėjo maždaug 1 % ir nedarbo lygis pasiekė 4,8 % (prieš metus jis buvo 3,8 %), taip pat nustojo augti prieš tai nuolat augęs einamosios sąskaitos perteklius. Ekonomikos ir finansų krizė pakenkė viešiesiems finansams. Priėmus skatinamųjų priemonių rinkinius ir visu pajėgumu veikiant automatiniams stabilizatoriams valdžios sektoriaus deficitas 2009 ir 2010 m. atitinkamai pasiekė 4,1 % ir 4,6 % BVP. 2009 m. ir 2010 m. valstybės skola išaugo atitinkamai iki 69,6 % ir 72,3 % BVP. Kadangi dauguma skatinamųjų priemonių buvo nuolatinės, fiskalinį konsolidavimą reikėjo pradėti vykdyti vos tik pagerėjus ekonominėms sąlygoms. 2011 m. biudžeto įstatyme buvo priimtas beveik 1 % BVP vertės konsolidavimo priemonių rinkinys. Nuo 2009 m. trečiojo ketvirčio ekonomika stabiliai atsigauna padidėjus užsienio paklausai ir ypač suaktyvėjus ekonominei veiklai Vokietijoje. 2010 m. realiojo BVP augimas pasiekė 2 %.

[1] OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

[2] 2011 m. gegužės 19 d. Tarybos sprendimu 2011/308/ES dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (OL L 138, 2011 5 26, p. 56) taikytina 2011 m.

(8) Remdamasi atnaujintos stabilumo programos vertinimu pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 1 dalį, Taryba mano, kad makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas, bet stabilumo programos laikotarpio pabaigos – pernelyg palankus. Pagrindinis vidutinės trukmės biudžeto strategijos tikslas, kaip nurodyta naujausioje stabilumo programoje, yra iki 2010 m. palaipsniui mažinti valdžios sektoriaus deficitą nuo 4,6 % BVP 2010 m. iki 2,4 % 2014 m., daugiausia ribojant išlaidas. Šių tikslų pasiekimui pavojų kelia tai, kad nėra detalizuotos priemonės, kuriomis grindžiamas konsolidavimas regionų lygmeniu, ir tai, kad kai kurių federaliniu lygmeniu priimtų priemonių rezultatai nebus realizuoti, pvz., kovos su sukčiavimu mokesčių srityje kampanijos, kurios numatomas poveikis atrodo itin spekuliatyvus, rezultatai. Kita vertus, teigiamą poveikį gali turėti 2009 m. federalinės vyriausybės įvesta daugiametė išlaidų sistema, kuri, atrodo, padėjo padidinti biudžeto proceso nuspėjamumą vidutinės trukmės laikotarpiu, nors tik federaliniu lygmeniu. Stabilumo programoje nurodyta, kad skolos ir BVP santykis didės nuo 72,3 % 2010 m. iki 75,5 % 2013 m., kol 2014 m. pradės mažėti iki 75,1 %. Tačiau yra keletas su šia projekcija susijusių pavojų dėl didėjančių valstybės valdomų bendrovių, kurios nepriskiriamos valdžios sektoriui, įsiskolinimų ir galimos tolesnės naštos dėl paramos priemonių bankų sektoriui. Tačiau kartu gali paaiškėti, kad skolos santykis bus mažesnis, nes yra tikimybė, kad bankai, kurie per krizę gavo valstybės pagalbą, ją sugrąžins anksčiau negu nurodyta stabilumo programoje.

(9) Stabilumo programoje nurodyta, kad tikimasi, jog 2013 m. valdžios sektoriaus deficitas bus sumažintas iki mažesnės negu 3 % BVP pamatinės vertės, o tai atitinka Tarybos nustatytą terminą. Tačiau stabilumo programoje numatyta 2011–2013 m. vidutinė metinė fiskalinių priemonių vertė yra 0,2 % BVP, o tai yra gerokai mažesnė už 0,75 % BVP vertę, kurią Taryba Austriją paragino užtikrinti. Remiantis Komisijos vėliausiu vertinimu, rizika, susijusi su viešųjų finansų ilgalaikiu fiskaliniu tvarumu, yra vidutinė.

(10) Nors Austrija yra parengusi ir įgyvendina Nacionalinį stabilumo paktą, dar labiau reformavus įvairių valdžios lygmenų fiskalinius santykius būtų galima nemažai sutaupyti, paremti fiskalinį konsolidavimą ir gauti papildomų lėšų augimą skatinančioms investicijoms į tokias sritis kaip moksliniai tyrimai ir plėtra bei švietimas. Daugelis pripažįsta, kad esami santykiai sudėtingi: ne tik pajamos, gautos iš atskirų mokesčių, kurie nustatyta proporcija išdalinti skirtingiems teritoriniams lygmenims, bet ir daugelio sričių sprendimai priimami įvairiuose valdžios lygmenyse. Atsakomybė už pajamas, surenkamas iš daugybės veiklos sričių, ir šiose veiklos srityse patiriamas išlaidas nepriklauso tam pačiam valdžios lygmeniui. Sveikatos priežiūros ir švietimo sektoriuose galima rasti tokių fiskalinių santykių neefektyvumą iliustruojančių pavyzdžių.

(11) Austrijoje mokesčių pleištas yra vienas didžiausių ES. Palyginti su kitomis ES valstybėmis, darbuotojų mokamos socialinio draudimo įmokos labai didelės. 2008 m. sumažinus nedarbo draudimo įmokas mažus atlyginimus gaunantiems darbuotojams ir 2009 m. įgyvendinus pajamų mokesčio reformą darbo mokesčių pleištas kiek sumažėjo, tačiau tai nepadėjo užkirsti kelio nedideliam mokesčių padidėjimui mažus ir vidutinio dydžio atlyginimus gaunantiems darbuotojams, palyginti su situacija praėjusio dešimtmečio pradžioje. Šis mokesčių pleištas turi neigiamą poveikį užimtumui, ypač mažus darbo užmokesčius gaunantiems ir žemos kvalifikacijos darbuotojams.

(12) Nepaisant to, kad pastarąjį dešimtmetį Austrijoje gerokai padidėjo vyresnio amžiaus darbuotojų užimtumo lygis, jis vis tiek išlieka mažesnis už ES vidurkį. Vis dar plačiai naudojama išankstinės senatvės pensijos sistema ir skiriamos invalidumo pensijos. 2010 m. 72 % visų naujai skirtų pensijų sudarė pensijos teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus nepasiekusiems asmenims. Kitas veiksnys, turintis įtakos mažam vyresnio amžiaus darbuotojų lygiui, yra tai, kad teisės aktais nustatytas moterų pensinis amžius išlieka palyginti žemas – 60 metų. Atsižvelgiant į demografinius pokyčius Austrijoje, tam, kad būtų užtikrintas viešųjų finansų tvarumas ir padidinta darbo jėgos pasiūla, kuri, kaip prognozuojama, nuo 2020 m. turėtų mažėti, labai svarbu padidinti faktinį pensinį amžių ir patobulinti sistemą, pagal kurią vyresnio amžiaus darbuotojams būtų sudarytos sąlygos ilgiau pasilikti darbo rinkoje.

(13) Moterų užimtumo lygis Austrijoje palyginti aukštas, tai susiję su faktu, kad Austrijos darbo ne visą dieną rodiklis yra vienas didžiausių. Moterys dažniausiai dirba mažai apmokamą darbą. Dėl šių modelių vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas yra 25,4 % (antras didžiausias ES) ir vienas iš veiksnių, dėl kurių moterų skurdo rizika yra palyginti didelė. Priežastis, dėl kurios moterys dirba ne visą darbo dieną, yra ta, kad moterys ir vyrai prisiima nevienodai įsipareigojimų rūpintis vaikais ir vyresnio amžiaus žmonėmis, ir vaiko priežiūros bei ilgalaikės priežiūros paslaugų trūkumas.

(14) Švietimo sistema pasižymi ankstyvu skirstymu – sulaukę 10 metų moksleiviai turi pasirinkti būsimą mokymosi kryptį, skirtingos kryptys retai kada susikerta, be to plačiai paplitusi praktika mokykloje mokytis tik pusę dienos. Dėl to pažeidžiamo jaunimo, ypač iš migrantų

šeimų, mokymosi rezultatai gali būti prasti. Ankstyvas pasirinkimas daugiausia lemia būsimą mokymosi kryptį, todėl vėliau yra sudėtingiau siekti aukštesnės studijų pakopos. Bendrojo lavinimo mokykla visiems 10–14 metų vaikams padėtų švietimo sistemoje sudaryti vienodas galimybes ir mažinti mokyklos nebaigusių jaunuolių skaičių.

(15) Paslaugų sektoriuje, ypač tinklo paslaugų, kaip telekomunikacijos, transportas, komunalinės paslaugos ir mažmeninė prekyba bei laisvosios profesijos, konkurencija nepakankama. Našumo augimas buvo vangus, rinkos struktūra neskatino perkamosios galios ir vartotojų paklausos augimo. Palengvinus patekimą į rinką, supaprastinus teisinį profesijų reglamentavimą ir užtikrinus konkurencingas kainas būtų skatinama konkurencija, vartotojams būtų suteikta daugiau galimybių rinktis už prieinamą kainą. Austrija smarkiai vėluoja įgyvendinti Paslaugų direktyvą. Išsprendus šiuos klausimus augimas paspartėtų. Svarbiausia, kad vis dar nepriimtas horizontalusis įstatymas, t. y. federalinis įstatymas, kuriuo įgyvendinami esminiai direktyvos principai.

(16) Austrija prisiėmė tam tikrų įsipareigojimų pagal paktą „Euro plius“. Šie įsipareigojimai susiję su trimis iš keturių pakto sričių. Fiskalinėje srityje priemonės skirtos faktiniam pensiniam amžiui didinti ir įvairiais valdžios lygmenimis efektyviau kontroliuoti viešąsias išlaidas. Kalbant apie užimtumą, svarbiausia spręsti jaunimo nedarbo klausimą; konkurencingumui didinti – toliau investuoti į mokslinius tyrimus ir techninį ugdymą, taip pat kurti prailgintos dienos grupes mokyklose modelius. Siekiant įgyvendinti paktą pateiktos iniciatyvos atitinka nacionalinę reformų programą, federalinį biudžeto sistemos įstatymą ir stabilumo programą. Nors priemonėmis sprendžiamos kai kurios svarbiausios šalies socialinės ir ekonominės problemos, lieka kitų didelių problemų, kurias buvo galima spręsti prisiimant įsipareigojimų fiskalinės politikos, švietimo, konkurencijos ir inovacijų srityse. Šie įsipareigojimai pagal paktą „Euro plius“ buvo įvertinti ir į juos atsižvelgta rengiant rekomendacijas.

(17) Komisija įvertino stabilumo programą ir nacionalinę reformų programą, taip pat Austrijos įsipareigojimus pagal paktą „Euro plius“. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Austrijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes būtina stiprinti bendrą ES ekonomikos valdymą ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų. Jos manymu, esant palankioms ekonominėms sąlygoms, fiskalinio konsolidavimo pastangas reikėtų padidinti, ypač 2012 m., ir toliau reformuoti įvairių valdžios lygmenų fiskalinius santykius. Mokesčių pleišto mažinimas, mokymosi rezultatų gerinimas ir skirtumų, susijusių su lytimis, mažinimas būtų naudingas darbo rinkos dinamikai, o konkurencijos didinimas ir inovacijų skatinimas galėtų padidinti konkurencingumą.

(18) Atsižvelgdama į šį vertinimą, taip pat į 2009 m. gruodžio 2 d. Tarybos rekomendaciją pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 126 straipsnio 7 dalį, Taryba išnagrinėjo 2011 m. atnaujintą Austrijos stabilumo programą ir ir pateikė savo nuomonę [1], kurią visų pirma išdėstė toliau pateikiamose 1 ir 2 rekomendacijose,

REKOMENDUOJA Austrijai 2011–2012 m. imtis šių veiksmų:

1. Pagreitinti perviršinio deficito panaikinimą, kuris iš esmės planuojamas tik išlaidų atžvilgiu, taigi sumažinant didelės viešojo sektoriaus skolos santykį, pasinaudojant šiuo metu vykstančiu ekonomikos atsigavimu tam, kad 2012 m. ir 2013 m. būtų užtikrinta vidutinė metinė fiskalinių priemonių vertė, kuri būtų ne mažesnė kaip 0,75 % BVP pagal Tarybos rekomendacijas pagal perviršinio deficito procedūrą. Tuo tikslu priimti ir įgyvendinti reikiamas priemones, įskaitant regionų lygmens priemones. Nurodyti priemones, kurių reikia, kad būtų užtikrintas adekvatus progresas, siekiant įgyvendinti vidutinės trukmės tikslą pagal Stabilumo ir augimo pakatą (SAP), ištasius perviršinį deficitą.

2. Imtis veiksmų toliau stiprinti nacionalinę biudžeto sistemą suderinant atskirų valdžios lygmenų atsakomybę už teisėkūrą, administravimą, surenkamas pajamas ir išlaidas, ypač sveikatos priežiūros srityje.

3. Remiantis konsultacijomis su socialiniais partneriais ir vadovaujantis nacionaline praktika imtis veiksmų toliau riboti priegą prie esamos ankstyvo išėjimo į pensiją sistemos darbuotojams, kurių draudimo laikotarpiai ilgi, ir imtis veiksmų sumažinti teisės aktais nustatyto vyrų ir moterų pensinio amžiaus suderinamumo pereinamąjį laikotarpį, kad būtų užtikrintas pensijų sistemos tvarumas ir adekvatumas. Griežtai laikytis sąlygų, kuriomis gali būti skiriama invalidumo pensija.

4. Imtis priemonių, skirtų aktyvesniam dalyvavimui darbo rinkoje užtikrinti, įskaitant: mažinti darbuotojų esamą mokesčių ir socialinio draudimo naštą, ypač mažas ir vidutines pajamas gaunantiems asmenims, nedarant poveikio

[1] Numatyta Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 3 dalyje.

biudžetui; įgyvendinti nacionalinį veiksmų planą dėl vienodo požiūrio į moteris ir vyrus darbo rinkoje, visų pirma, pagerinti priežiūros paslaugų ir prailgintos dienos grupių mokyklose prieinamumą, kad moterys turėtų daugiau galimybių dirbti visą darbo dieną, ir mažinti didelį moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumą; imtis priemonių mokymosi rezultatams gerinti ir mažinti mokyklos nebaigusių jaunuolių skaičių.

5. Imtis tolesnių priemonių konkurencingumui didinti, visų pirma paslaugų sektoriuje, šalinant kliūtis patekti į rinką ir nepagrįstus profesijoms taikomus apribojimus ir didinant konkurencijos institucijos galias. Paspartinti iki šiol nepriimto horizontaliojo teisės akto, kuriuo įgyvendinama Paslaugų direktyva, priėmimą.

Priimta Briuselyje 2011 m. liepos 12 d.

*Tarybos vardu*

*Pirmininkas*

J. VINCENT-ROSTOWSKI